

Jaarstukken 2018

Versie: 5.0.0.0.0

3.4.2 Toelichting op de passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserve	17.454	17.940
Bestemmingsreserves	320.712	305.336
Gerealiseerd resultaat	4.582	2.431
Totaal	342.749	325.708

Het verloop in 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven. Zoals gebruikelijk zijn hierin de bestemmingsvoorstellen bij de jaarrekening 2018 nog niet verwerkt.

Voor een verdere toelichting op de mutaties van en over de aard en reden van de reserves wordt verwezen naar paragraaf 5.5.

Prg		Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ivm afschrijving op activa	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2018
ALGEMENE RESERVES							
AD	8100908 concernreserve	17.454	11.409	15.505		4.582	17.940
		17.454	11.409	15.505		4.582	17.940
BESTEMMINGSRERVES							
1	8100060 reserve raad	153					153
1	8100062 reserve Holland Rijnland	19.439		3.077			16.362
1	8100066 egaliseringsreserve verkiezingen	270	100	125			245
1	8101247 reserve rekenkamer	47	81	13			115
3	8101286 Reserve programma binnenstad	928	771	1.088			611
3	8101305 Reserve economische impulsen	6.225		1.548			4.677
4	8100156 reserve parkeren	3.234	9.143	8.322			4.055
4	8100160 reserve bereikbaarheidsprojecten	24.339	432	10.227			14.544
4	8100161 reserve fietsenstalling station	11.835	1.273	3.458			9.650
5	8100303 reserve asbestsanering	362	106	114			354
5	8100305 reserve groene singels	351	251	115			487
5	8100306 reserve ontsluiting van groengebieden	863	695	146			1.412
5	8100308 reserve duurzaamheidsfondsen	3.764		1.909			1.855
5	8100309 reserve klimaatmaatregelen	143					143
5	8100310 res. leefbaarh.projecten in de wijken	5.864	177	1.417			4.624
6	8100359 reserve grondexploitaties	6.304	12.607	9.681	54		9.176

Prg		Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Onttrekking	Verminder- ing ivm afschrijving op activa	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2018
6	8100360 reserve bovenwijkse voorz. grondbedrijf	630		18			612
6	8100361 reserve afkoopsommen erfpacht	107.919	2.016	1.464			108.471
6	8100362 reserve afkoop adm.kst. Erfpacht	198	2	3			197
6	8100364 egalisatiereserve inkomsten bouwleges	1.297	4.420	1.911			3.806
6	8100365 reserve sociale huurwoningen	499		32			467
6	8100367 reserve herstruct. Woongebieden Portaal	434	4	430			8
6	8100368 reserve strategische aankopen	1.604	360	71	29		1.864
6	8100369 reserve Leids uitvoeringspr LUBO 2016	6.281	127	700			5.708
6	8100372 reserve herstruct.woongebieden SvZ&V	169	2	150			21
6	8100373 reserve herstruct.woongebieden Ons Doel	6.330	63	1.364			5.029
6	8100376 Reserve risico's projecten in uitvoering	2.670		2.573			97
6	8100377 reserve risico's bijzondere projecten	2.300					2.300
6	8101234 Reserve exploitatie Oppenheimstraat	337		186			151
6	8101303 Reserve stedelijke ontwikkeling	1.817	112	835			1.094
6	8101513 Reserve herontwikkeling Stationsgebied	1.295	1.000				2.295
6	8101673 Res Duurzame Verstedelijking		2.500				2.500
7	8100557 reserve combinatiefuncties	320		120			200
7	8100559 Reserve onderwijshuisvesting	854		38			816
8	8100059 Reserve publicaties Erfgoed Leiden e.o.	184	15				199
8	8100666 Bedrijfsreserve Museum De Lakenhal	332		61			271
8	8100677 reserve exploitatie De Nobel	228		10			218
8	8101035 reserve Pieterskerk	4.867	193	123			4.937
8	8101272 reserve bedrijfsvoering ELO	578		17			561
8	8101487 Reserve sportstimuleringsfonds	450		150			300
8	8101651 Reserve Molen de Valk / Erfgoed Leiden		360	12			348
9	8100784 reserve gemeentelijk deel GSB OGGZ	173					173
9	8100785 reserve soc.-maatsch. En cult. Voorz.	3.793		320			3.473
10	8100857 bedrijfsreserve dzb-Leiden wsw	5.069	141	293			4.917
10	8101090 Reserve zachte landing WSW	2.492		398			2.094
10	8101364 reserve frictiekosten ID/WIW DZB	553		92			461
10	8101511 Reserve Fonds Debt? to no Debt!	266		4			262
AD	8100910 reserve gsb-middelen ISV/EZ	2.068		253			1.815
AD	8101102 reserve bedrijfsvoering plankosten	2.491	1.222	1.030			2.683

Prg		Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ivm afschrijving op activa	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2018
AD	8101278 Reserve Sociaal Domein	11.502	25.401	7.996			28.907
AD	8101285 Reserve Informatisering	869		432			437
AD	8101304 Reserve afschrijvingen investerings	54.721	8.575	26.069	200		37.027
AD	8100063 reserve flankerend beleid	2.148		185			1.963
AD	8100064 bedrijfsvoeringsreserve concern	2.888	1.000	2.407			1.481
AD	8101306 Reserve verv.inv. maatschappelijk nut	710	1.290	2.000			
AD	8101363 Reserve budgetoverheveling	5.255	8.199	4.745			8.709
		320.712	82.638	97.732	283		305.337
	TOTAAL	338.166	94.047	113.237	283	4.582	323.277

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2018 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Voor een toelichting op de mutaties binnen, en over de aard en reden van de voorzieningen wordt verwezen naar paragraaf 5.6.

Prg		Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Aanwending	Vrijgefallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018
EGALISATIEVOORZIENINGEN						
5	8105025 Voorziening waterkwaliteit	577	355	254		678
5	8105026 Voorziening groot onderhoud kunstwerken	1.509	846	1.105		1.250
5	8105027 Voorz.groot onderh.walm. en beschoeiing	1.000	296	226		1.070
5	8105028 Voorziening groot onderhoud wegen	3.354	2.471	3.046		2.779
5	8105029 Voorz. groot onderh.openbare verlichting	116	191	-12		319
5	8105031 Voorziening groot onderh.straatmeubilair	186	129	50	265	
5	8105162 Voorziening groot onderhoud gemalen	110	79	97		92
5	8105036 Voorziening groeiplaatsverbetering	88	123	211		
6	8105009 voorziening onderh.gemeentelijk vg	16.317	2.972	6.322		12.967
8	8105007 voorziening groot onderhoud lakenhal	238	114			352
8	8105160 Voorziening groot onderhoud sportacc.	2.699	1.363	1.085		2.977
9	8105011 voorziening oggz/regionaal kompas	147			147	
AD	8105012 Voorziening onderhoud gebouwen DZB	479	41			520
	Totaal Egalisatievoorzieningen	26.820	8.980	12.384	412	23.004

Prg		Boekwaarde 1-1-2018	Toevoeging	Aanwending	Vrijgevallen bedragen	Boekwaarde 31-12-2018
VOORZIENING VAN DERDEN VERKREGEN MIDDELEN MET SPECIFIEKE BESTEMMING						
5	8105003 voorziening boomregeling wijk	2.339	337	894		1.782
8	8105166 Voorz. restauratie collectie De Lakenhal	250	55	85		220
AD	8105163 Voorz. van derden verkregen middelen	64	286	182		168
	Totaal voorziening van derden verkregen middelen met specifieke bestemming	2.653	678	1.161		2.170
VOORZIENINGEN TOEKOMSTIGE VERPLICHTINGEN						
1	8105151 voorziening pensioenen wethouders	6.131	245	596		5.780
2	8105060 Voorziening veiligheidsbeleid	144		10		134
6	Voorziening negatieve grondexploitaties		3.435			3.435
9	8105164 Voorz. huisvesting statushouders	1.809	24			1.833
10	8105035 Voorz.trans.verg.DZB personeel	274		246		28
AD	8105153 voorziening loga-gelden	210		93		117
	Totaal voorzieningen toekomstige verplichtingen	8.567	3.704	945		11.327
VOORZIENINGEN TER DEKKING VAN RISICO'S						
3	8105037 voorziening garantstelling BTF	267				267
OH	8105167 Voorziening Risico WGA	243	273			516
	Totaal voorzieningen ter dekking van risico's	510	273			783
VOORZIENINGEN BIJDRAGEN AAN TOEKOMSTIGE VERVANGINGSINVESTERINGEN						
5	8105004 voorziening riolering toek.investeringen	4.322	1.000	3.383		1.939
	Totaal voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen	4.322	1.000	3.383		1.939
	TOTAAL	42.872	14.635	17.873	412	39.223

Onder de voorzieningen voor toekomstige verplichtingen wordt dit jaar ook de voorziening negatieve grondexploitaties gepresenteerd. Dit is in andere jaren altijd een correctiepost op de waarde van de voorraden geweest. Voor Lammenschansdriehoek en Dieperhout worden negatieve resultaten verwacht, terwijl er per 31-12-2018 meer opbrengsten dan kosten zijn gerealiseerd. Het BBV schrijft in die gevallen voor dat de bedragen die voor deze projecten in de voorziening negatieve grondexploitaties zijn gestort, worden gepresenteerd onder de voorzieningen voor toekomstige verplichtingen. Het gaat per 31-12-2018 om een totaalbedrag ad € 3.4 mln.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt (de stand van de leningenportefeuille is nader gespecificeerd in de paragraaf Financiering):

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	256.827	343.111
- binnenlandse bedrijven	3	3
- binnenl.pens./verz.inst.	21.250	20.000
	278.080	363.114
Door derden belegde gelden	108	109
Waarborgsommen	161	186
Totaal	278.349	363.409

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2018:

	Saldo 31-12-2017	Vermeer - deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2018	Rentelast 2018
Onderhandse leningen	278.080	110.000	24.966	363.114	5.646
Door derden belegde gelden	108	1		109	1
Waarborgsommen	161	29	4	186	
Totaal	278.349	110.030	24.970	363.409	5.647

Toelichting

In 2018 zijn twee langlopende geldleningen aangetrokken voor een totaalbedrag van van € 110 miljoen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de financieringsparagraaf. Daar wordt ook inzicht gegeven in de rentelasten van de vaste schulden.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	106.103	70.240
Overlopende passiva	23.173	20.559
Totaal	129.275	90.799

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd :

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Bank- en giroaldi	56.857	26.978
Overige schulden	49.246	43.262
Totaal	106.102	70.240

De post 'Overige schulden' bestaat uit:

- Nog te betalen kosten € 23 mln
- Crediteuren € 20 mln

De post 'nog te betalen kosten' bevat als belangrijkste posten:

- Wet Maatschappelijke Opvang (WMO) € 4,2 mln
- Rente langlopende geldleningen € 3,4 mln
- Onderwijshuisvesting € 3,6 mln
- Gemeente Leiderdorp - Sociale premies uitkeringenadministratie € 0,9 mln
- Servicepunt71 - VRIS/ICT € 0,9 mln

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	9.484	9.451
- De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	7.664	6.549
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaar komen	6.025	4.559
Totaal	23.173	20.559

De in de balans opgenomen verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen bevat als grootste posten:

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018
Nog te betalen ingehouden loonheffing	6.574	6.693
Gelden van derden in beheer bij de stadsbank in het kader van budgetbeheer	1.320	1.195
Nog te betalen pensioenpremies	1.082	1.186
Overige posten	508	377
Totaal	9.484	9.451

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Bestedingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Vooruitontvangen Subsidies Provincie:	1.918	1.082	2.023	2.859
Vooruitontvangen van diverse ministeries	2.620	7.562	6.106	1.164
Vooruitontvangen van overige overheidsinstanties	3.126	600		2.526
Totaal	7.664	9.244	8.129	6.549

De in de balans opgenomen vooruit ontvangen voorschotbedragen van diverse Ministeries en Provincie kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Bestedingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
PZH OBSP Ontsluiting Bio Science Park DOS-2014-0003584	3	3		
PZH Zernikedreef Bio Science Park DOS-2010-0018854	285			285
PZH-DiverseMolens DeValk/Maredijk/Stadspolder/Roodenburger/ Kikker	57	23	13	47
PZH Leidse Ommelanden DOS-2014-0008088	1.170	943	2.000	2.227
PZH Groen doet Goed 2017 DOS-2017-0003574	40			40
PZH Wandelknooppuntennetwerk DOS-2016-0004432	103	103		
PZH Groen doet Goed 2016 DOS-2016-0003549		10	10	
PZH Brugverbinding Poelgeest DOS-2009-0014053	240			240
PZH Toegankelijkheid bushaltelocatie Hoge Rijndijk DOS-2014-0008087	20			20
Vooruitontvangen Subsidies Provincie:	1.918	1.082	2.023	2.859
MJV Via Hollands Midden Veiligheidshuis subsidie van der Staay	58	49		9
SZW ESF Actieplan jeugdwerk	2.208	2.688	1.386	904
MJV Leren van complexe casuïstiek		16	120	104
MOCW WEB / Volwasseneducatie 2015/2016/2017/2018	174	1.427	1.400	147
MOCW Onderwijsachterstanden beleid (OAB) 2014/40002en3 M	180	3.380	3.200	
Vooruitontvangen van diverse ministeries	2.620	7.560	6.106	1.164
Regiomiddelen Beschermd wonen	45			45
Stichting platform gehandicapten	731	600		131
Gemeente Oegstgeest - Bijdrage brug Poelgeest	2.350			2.350
Vooruitontvangen van overige overheden	3.126	600		2.526

Specificatie overige vooruitontvangen bedragen

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Saldo 31-12-2018
Bijdragen van derden tbv (verbouw) Lakenhal	1.441	769
Parkeervergunningen	1.041	1.239
Vooruitgefactureerde erfpachtcanons	1.135	1.083
Overige posten	2.409	1.468
Totaal	6.025	4.559

3.4.3 Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen en garantstellingen

Het onder de balans opgenomen bedrag voor verstrekte borgstellingen bestaat uit de volgende borgstellingen:

Geldnemer	Hoofdsom	Percentage	Schuldrestant	Schuldrestant
		Borg	1-1-2018	31-12-2018
Directe borgstellingen				
Stichting Diogenes	231	100%	75	63
Stichting Pieterskerk	6.022	100%	4.718	4.561
Verstrekte leningen NRF	4.486	100%	1.831	1.502
Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden	1.134	100%	636	593
Stichting Leiden Bio Science Park foundation	267	100%	267	257
Denksportcentrum Leiden	427	100%	118	109
Leidse Hockey Club Roomburg	454	100%	57	39
RKSV Docos	60	100%	3	1
Stichting Sportpark Haarlemmerweg Leiden	153	37%	0	153
Tennis Vereniging Unicum	182	100%	43	36
Voetbalvereniging Leiden	92	100%	8	4
DUWO	16.478	100%	7.554	6.714
Stichting Huisvesting Werkende Jongeren	34.576	100%	27.470	26.165
Stichting Portaal	526	100%	526	526
Stichting Universitaire Woonwijk Boerhaave	32.812	100%	12.000	19.250
Stichting Werk en Onderneming	2.212	100%	1.559	1.493
Woningstichting Ons Doel	1.815	100%	231	0
Marente	1.014	100%	802	729
Stichting Libertas	908	100%	727	681
Stichting RK Zorgcentrum Roomburgh	6.580	100%	3.685	3.630
Stichting Schouwenhove	10.210	100%	3.204	2.858
Stichting St. Jacobshof	7.130	100%	6.655	6.417
Totaal directe borgstellingen	127.769		72.169	75.781
Waarborgfonds Sociale Woningbouw				
DUWO	74.700	Achtervang	79.700	74.700
Noordwijkse Woningstichting	4.000	Achtervang	4.000	4.000
Stichting Portaal	219.614	Achtervang	226.049	215.570
Vestia groep	1.679	Achtervang	336	269
Woningbouwvereniging De Sleutels	177.194	Achtervang	157.197	152.371
Woningstichting Ons Doel	58.343	Achtervang	57.849	56.127
Woonzorg Nederland	6.534	Achtervang	4.003	3.791
Totaal Waarborgfonds Sociale Woningbouw	542.064	Achtervang	529.133	506.827